

De honger naar graan

Besluiten van Europees parlement over diermeel, braakregeling en ggo belangrijk voor toekomstige voerprijzen

De voerprijzen zijn na een wereldwijd tegenvallende oogst deze zomer explosief gestegen. Maar is de matige oogst van 2007 de daadwerkelijke oorzaak? En belangrijker, is de prijsstijging structureel? Een discussie aan de hand van zes vraagstellingen over de voermarkten op wereld-, landelijk en boerenniveau.

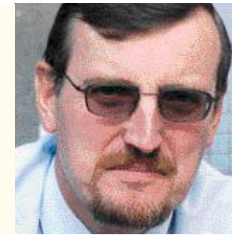
Henk Flipsen

Nevedi is de Nederlandse brancheorganisatie voor dier-voederproducenten

directeur Nevedi

Bemefa is de overkoepelende organisatie van mengvoederfabrikanten in België

directeur Bemefa

Yvan Dejaegher

Rick Hoksbergen

Alfa Accountants draagt zorg voor de boekhouding van 3000 melkveehouders in Nederland

bedrijfskundige Alfa Accountants

Agrilogica teelt op contractbasis 320 ha krachtvoerders voor melkveehouders in zuidwest- en midden-Brabant

directeur Agrilogica

Kees Oomen

1. Wat is de achterliggende oorzaak van de hoge voerprijzen dit jaar?

Henk Flipsen: 'Het zat er al jaren in dat de voerprijzen vroeg of laat zouden oplopen. De wereldbevolking groeit en de welvaart stijgt, waardoor de consumptie van dierlijke producten toeneemt. Om

voldoende te blijven produceren zijn steeds meer granen nodig.'
Yvan Dejaegher: 'Vooral China vraagt steeds meer grondstoffen. Laatst sprak ik met een Chinese collega die vertelde

van de overheidsdoelstelling om de binnenlandse vleesproductie jaarlijks met 25 procent te laten stijgen. Dat legt een enorme druk op de wereldmarkt voor voer.'

Rick Hoksbergen: 'Naast de bevolkingsgroei zorgt de vraag naar granen voor de bio-ethanolproductie en de mais voor de mestvergisters een grote rol. Door de vraag naar energiegewassen stapten ►

2. Hoe groot is de invloed van een land zelf op de voerprijs?

Rick Hoksbergen: 'Wanneer Nederland in 2020 aan de EU-doelstellingen van het bijmengen van biobrandstoffen wil voldoen, dan is daarvoor 80 procent van het

landbouwareaal nodig. Er is hier een tekort aan grond en daardoor lopen de voerprijzen op.'
Kees Oomen: 'Ik geloof daar niet in. Die

paar mestvergisters spelen nauwelijks een rol. De graanvoorraden zijn weg en dan krijg je meteen problemen wanneer de oogst niet meevalt. In Groot-Brittannië

is een groot deel van het graan verloren gegaan door overstromingen. Dat merk je meteen, Groot-Brittannië importeert veel meer graan dan andere jaren.' ►

3. Welke politieke maatregelen zouden er genomen moeten worden?

Kees Oomen: 'De braakregeling, die moet eraf. Die laat goed zien dat Brussel vastgeroest zit in regelgeving en wetten. Ondanks dat er al drie, vier jaar geroepen wordt dat er graantekorten dreigen,

bestaat de braakregeling nog steeds. Belachelijk.'
Henk Flipsen: 'Het roer moet in Brussel inderdaad drastisch om. De EU moet in plaats van met een overschotmarkt nu

leren omgaan met een markt waarin tekorten heersen. Maar de braakregeling eraf halen is slechts een druppel op de gloeiende plaat. De druk op de wereldmarkt moet verlaagd worden. Daarom

hebben de voerfabrikanten in Europees verband een brief gestuurd naar Brussel met aanbevelingen. Een van de plannen is om diermeel weer beschikbaar te stellen, mits dit veilig is. Waarom kun- ►

4. Welke maatregelen treffen voerfabrikanten om de kostprijs in de hand te houden?

Yvan Dejaegher: 'De afgelopen jaren bestond een samengesteld krachtvoer voor 50 tot 60 procent uit granen. Je ziet nu al dat er veel partijen worden gemaakt waarin dat aandeel hooguit 30 procent is.'

Henk Flipsen: 'Veerfabrikanten doen momenteel veel onderzoek naar alternatieve producten, maar ik kan daar geen concrete voorbeelden van noemen.'
Yvan Dejaegher: 'Er worden meer bij-

producten gebruikt en uit vreemde landen producten ingevoerd. Recent werden grote orders Braziliaanse mais gecontracteerd, terwijl er afgelopen jaren nooit mais uit Brazilië kwam. Ook

worden er nu veel meer producten als milo uit Argentinië en manjok, een cassavesoort, uit Thailand aangevoerd. Met deze nieuwe producten verandert ook de broksamenstelling van de hoeveel- ►

5. Wat kunnen veehouders doen om de voerkosten in de hand te houden?

Henk Flipsen: 'Het lijkt mij voor veehouders te duur om de teelt in eigen beheer uit te voeren. Meer voor de hand ligt het afsluiten van contracten met akkerbouwers in de buurt.'

Rick Hoksbergen: 'Op korte termijn zie je dat veehouders scherper worden op de eigen voerproductie. Die ruimte is er ook. Uit onze boekhouding zien we dat de opbrengsten per hectare uiteenlopen

van 5000 kvem per hectare tot 11.000 kvem per hectare. Zelf krachtvoer telen hebben we dit jaar nog niet zo veel gezien. Wel zagen we dat veehouders meer dubbeldoelmairsassen zaaiden. Pas aan

het eind van het seizoen wordt er besloten of de mais gehakseld wordt of als korrel wordt geoogst.'
Kees Oomen: 'Het loopt storm met de aanvraag van informatie over het ►

6. Zijn de hoge krachtvoerprizen blijvend?

Kees Oomen: 'Jazeker, ik denk zelfs dat we nog niet op de piek zitten, die komt meestal pas rond de kerst.'
Henk Flipsen: 'Wanneer we volgend jaar

een goede oogst hebben, verwacht ik dat de prijzen stabiliseren of zelfs gaan dalen, maar niet meer terug naar het niveau dat we de afgelopen jaren gewend waren.'

Kees Oomen: 'Ik denk dat een superoogst volgend jaar nog lang niet voldoende is om de prijzen flink te laten dalen. Er zal meer ruimte vanuit Brussel

moeten komen op het gebied van regelgeving en bemesting om de productie op te voeren voordat we effect zien.'
Rick Hoksbergen: 'Bedrijven die in- ►

► Amerikaanse boeren die soja teelden over op mais, omdat ze daarvoor een goede prijs kregen. Doordat er minder soja wordt verbouwd, is vervolgens ook daarvan de prijs gestegen. Maar de stij-

► **Yvan Dejaegher:** 'In België spelen vergistingsinstallaties ook nauwelijks een rol. Het huidige aantal installaties is

► nen we het niet-risicovol materiaal nu nog steeds niet benutten als diervoer. Ook zou er in EU-verband openlijk gediscussieerd moeten worden over het gebruik van ggo-producten.'

Yvan Dejaegher: 'Ggo voor België per

► heid aminozuren en eiwit. Het opnieuw aanpassen van het de broksoort is erg lastig.'

► oogsten van korrelmais. Ik krijg bovendien veel aanvragen voor de levering van zowel eiwit- als energieproducten, maar ik werk vooral op contractbasis met de melkveehouder. Ik verzorg de teelt, de veehouder levert mij de mest.

► vesteren in bio-energie, doen een investering voor minimaal tien jaar. Ik verwacht dat de voerprijzen voorlopig

gende voerkosten zijn dit jaar niet voor het eerst. In het seizoen 2006-'07 zagen we al een stijging van circa 8 procent van de krachtvoerprijs.'

Kees Oomen: 'Graan is een belangrijke

bepert. Belangrijker is dat er meer op de graanmarkt wordt gespeculeerd. Steeds meer mensen buiten de sector specule-

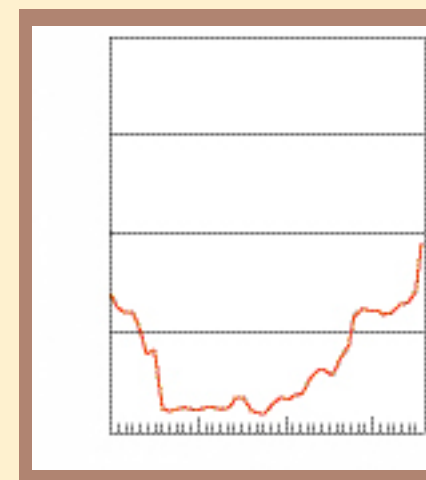
direct is geen oplossing. Daarvoor heeft Greenpeace te veel macht. Maar indirect zal het wel helpen. Spanje heeft geen moeite met genetisch gemodificeerde producten. Wanneer de tankers met ggo-graan naar Spanje varen, blijft er voor

Henk Flipsen: 'De fabrieken willen minder afhankelijk zijn en proberen zelf voorzienend te worden. De tijd van lou-

Mijn klanten zijn daardoor niet afhankelijk van de wereldmarktprijs. Zij hebben dit jaar voor 160 euro per ton eigen krachtvoer in de vorm van graan thuis liggen.'

Rick Hoksbergen: 'De totale voerkosten

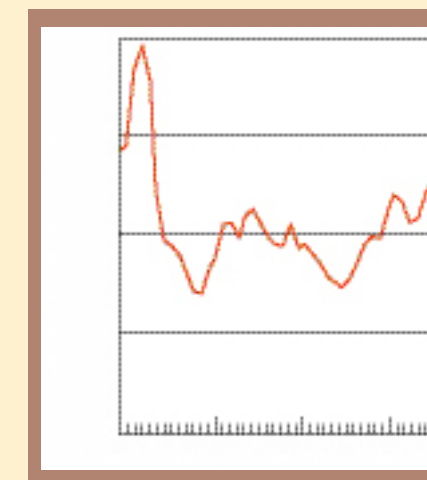
nog wel hoog blijven. De andere kant is dat de hoge voerprijzen stimuleren om goed om te gaan met krachtvoer. Er

Figuur 1 – Actuele maandprijzen tarwe per ton (bron: LEI)

Figuur 2 – Actuele maandprijzen mais per ton (bron: LEI)

Figuur 3 – Actuele maandprijzen inländse sojaschroot per ton (bron: LEI)

pijler in de wereldeconomie. Door de exportrestituties en de importbelemmeringen van de Europese Unie liepen de afgelopen jaren de graanvoorraden hard terug. Nu merk je pas hoe afhankelijk

ren op de voermarkt en dat brengt druk met zich mee.'

Henk Flipsen: 'Misschien is het maar

België meer ruimte in de ggo-vrije markt.'

Henk Flipsen: 'Europa moet oppassen dat het geen eiland wordt. Het wordt steeds lastiger voor Amerika om een tanker graan te sturen dat gegarandeerd

ter inkopen via de wereldmarkt is voorbij. Er zal veel meer op contractbasis geteeld worden. Ik kijk er niet van op

van onze bedrijven lag afgelopen jaar rond de 17 cent per kg melk. Daarvan zijn de kosten voor aangekocht voer 5 cent en worden 12 cent kosten gemaakt eigen ruwvoerproductie. Misschien zullen kosten voor aangekocht voer straks

wordt komende jaren weinig verspild.'

Yvan Dejaegher: 'De voerprijzen zullen zich wel wat gaan nivelleren, maar dat

Nederland is geworden van de wereldmarkt. Zolang de wereldmarkten werken met lage prijzen is er niets aan de hand. De internationalisatie heeft zeker in de Nederlandse veesector voor wel-

eens goed dat dit jaar de oogsten tegenvallen. Daardoor komt het probleem van structurele tekorten op de Europese

ggo-vrij is. Straks missen we de boot, en vaart zo'n tanker gewoon door naar China waar ze veel minder moeilijk doen.'

Kees Oomen: 'Het mestbeleid in Nederland, dat levert ook problemen op. Je kunt het land niet meer optimaal be-

wanneer mengvoerbedrijven in de toekomst 20.000 hectare graan in Tsjechië vastleggen. Het voordeel daarvan is dat

een cent stijgen, maar er zit veel meer ruimte in de kosten voor het eigen voer. We zien variaties van 8 tot 17 cent. Wanneer het gaat over stijgende voerkosten, dan is er vooral bij de teelt van het eigen voer nog veel te winnen.'

ze weer zo laag zullen worden als drie jaar geleden, nee dat geloof ik niet meer. Ik hoop daarom dat met prijsverhoging

vaart en schaalvergroting gezorgd. Maar nu er schaarste is en de prijzen flink zijn gestegen, zitten veel bedrijven in de problemen.'

agenda in Brussel. Nu is er nog voldoende tijd voor de politiek om in Europees verband maatregelen te nemen.'

mesten om een goede productie te halen. Weersinvloeden bepalen de opbrengst, maar je ziet inmiddels al aan de kwaliteit van de producten dat het land gewoon honger naar mest heeft.'

je de telers ook nog een aantal eisen op kunt leggen. De productie wordt zo steeds meer in eigen beheer uitgevoerd.'

Kees Oomen: 'Grasbrok is voor een aantal veehouders een mooi alternatief. Maar dan moet je niet verder dan 40 kilometer van de drogerij zitten, anders wordt het verplaatsen van al dat water wel een erg kostbare zaak.'

van voer ook de prijzen van de eindproducten melk en vlees blijvend mee zullen liften.'